

С Т А Н О В И Щ Е

от д. ю. н. Румен Илиев Марков – професор и ръководител на катедра „Наказателноправни науки“ – ЮФ на УНСС – гр. София

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по област на висше образование 3. Стопански, социални и правни науки, професионално направление – 3. 6.

Право, докторска програма „Наказателно право“

Автор на дисертационния труд:

Надя Георгиева Пандилова

Тема на дисертационния труд: „Причиняване на смърт и телесна повреда при професионална непредпазливост (чл. 123 и 134 НК)“

Научен ръководител: проф. д. ю. н. Румен Илиев Марков – УНСС

1. Със заповед № 970/05. 04. 2021 г. на Зам. Ректора на Университета за национално и световно стопанство съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Причиняване на смърт и телесна повреда при професионална непредпазливост“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, с автор - Надя Георгиева Пандилова – редовен докторант към Катедра „Наказателноправни науки“ при ЮФ-УНСС.

2. Темата на дисертационния труд е безспорно актуална.

Докторантът отлично познава разработвания проблем, неговото законодателно уреждане, застъпените становища в теорията. Привежда убедителна аргументация в подкрепа на своите тези.

Дисертацията е написана на ясен и богат език, четивна и завладяваща.

3. Целта на дисертацията е детайлно да бъдат анализирани обективните и субективните признаци на съставите на чл. 123 и 134 НК, както и същността на т. нар. „професионална непредпазливост“ като квалифицирана непредпазливост, разкриваща поначало по-висока степен на вината в сравнение с „обикновената“. На тази основа се цели да бъде подложено на критична оценка наказателното и специализираното законодателство, а направените изводи, да бъдат използвани за обосноваването на предложения *de lege ferenda*.

Използваният историко-правен, сравнително-правен и интердисциплинарен подход, наред с частните методи на формалната логика (анализ, синтез и сравнение) и традиционните начини на тълкуване, позволяват успешното изпълнение на поставените задачи.

4. Представеният дисертационен труд е в обем от 185 страници. Съдържанието е организирано в увод, три глави и заключение. Приложена е библиографска справка от 101 заглавия. Бележките под линия са 273.

В първа глава „Обективни признаци на съставите на чл. 123 и 134 НК“ последователно се разглежда дейността като „източник на повишена опасност“, нейната характеристика като „правно регламентирана“ дейност, „занятието“ по чл. 123 и 134 НК, незнанието и немарливото изпълнение, изпълнителното деяние и престъпния резултат.

В глава втора „Субективни признаци на съставите на чл. 123 и 134 НК“ се изясняват основно историческото развитие и същността на „професионалната непредпазливост“.

В трета глава „Теоретични проблеми на професионалната непредпазливост“ акцентът е поставен върху проблема за обективния критерий „длъжен да предвиди“ настъпването на общественоопасните последици и извеждането му от понятието за непредпазливостта.

5. Дисертацията е цялостно и системно изследване по темата със следните научни и научно-приложни приноси:

а) тезата, че дейностите по чл. 123 и 134 НК, сами по себе си, разкриват „абстрактна“ опасност, която не може да бъде степенувана и съответно определяна като „повишена“;

б) постановката, че „абстрактната“ или „потенциалната“ опасност произтича от опасните средства, с които борави субектът, или от естеството на самите дейности;

в) обвързването на „правната регламентация“ само с правни норми, които съдържат правила относно субекта и/или безопасното осъществяване на дейността; както и относимият извод за технологическите правила като нормативен акт;

г) разграничаването на „занятието“ по чл. 123 и 134 НК от понятието за него в другите текстове на НК, където то е употребено, и особено изводът за неоправданото самостоятелно съществуване на понятието наред с „правно регламентирана дейност“ и предложението за отпадането му от текста на разпоредбите на чл. 123 и 134 НК;

д) прозрението за нарушаването на правилата за безопасност като същинското изпълнително деяние, или като единствената форма или способ на сегашното изпълнително деяние - „причиняване другиму смърт или телесна повреда“;

е) историческият преглед на развитието на понятието „професионална непредпазливост“;

ж) новата и значима теза за по-високата степен на вина на „професионалната“ непредпазливост, основана на по-високата степен на възможността за осъзнаване на обществената опасност на деянието, с оглед на съществуващите юридически правила за безопасност и относно професионалната квалификация на субекта;

з) налагането на термина „квалифицирана“ вместо „професионална“ непредпазливост;

и) допълнителните аргументи за извеждането на обективния критерий „бил длъжен“ от понятието за непредпазливостта, произтичащи от спецификата на съставите на чл. 123 и 134 НК;

й) предложенията de lege ferenda за изменение на разпоредбите на чл. 123 и 134 НК, при това в два варианта, които изцяло подкрепям.

6. Разработването на дисертационния труд и постигнатите резултати са лична заслуга на дисертанта.

7. Препоръчвам издаването на труда за да може широката юридическа общност да се запознае с него.

8. Авторефератът на дисертацията отговаря на изискванията, правилно и пълно отразява съдържанието и научно-приложните приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Дисертационният труд съдържа многобройни и значими научни и научно-приложни приноси и **отговаря на изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ).

Давам **положителна оценка** на дисертационния труд „Причиняване на смърт и телесна повреда при професионална непредпазливост (чл. 123 и 134 НК)“ и убедено **предлагам** на почитаемото научно жури да **присъди образователната и научна степен „доктор“** на **Надя Георгиева Пандилова** по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление, 3.6 Право, докторска програма „Наказателно право“.

Дал становище:

(проф. д. ю. н. Румен Марков)

